

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

2022/23-AS ÉVAD

MUNKATERV

2023/24-ES ÉVAD

KOCSIS ROZI

Igazgató

VASKAKAS BÁBSZÍNHÁZ

Tartalomjegyzék

Bevezető	3
A 2022/23-as évad új bemutatói	4
Ki lakik az asztal alatt?.....	4
Csipkerózsika	5
Pom Pom meséi.....	7
Télen telelek	8
Volt egyszer egy kert.....	9
Gyigyimóka története.....	11
Tündérszép Ilona és Árgyélus királyfi	12
További programjaink.....	14
Pártolói bérletek átadása.....	14
Mikulásház	15
X. Színházi Olimpia	15
16. Gyórkőcfesztivál	17
Számok tükrében	18
Tervek a 2023/24-es évadra	20
Fontosabb kritikák, interjúk, sajtó.....	24
Pom Pom meséi – Revizor kritika.....	24
Csipkerózsika – Revizor kritika	25
Ki lakik az asztal alatt – Revizor interjú	24
Gyigyimóka története – Kisalföld cikk	30

BESZÁMOLÓ 2022/23

VASKAKAS BÁBSZÍNHÁZ

Bevezető

Tisztelt Bizottság!

25 éve ért az a megtisztelő lehetőség, hogy a Vaskakas Bábszínház vezetője lettem. Átélttem csodás szárnyalásokat, megéltem nagy szakmai sikereket, voltak kilátástalannak tűnő, embert próbáló nehézségek is, de annyi bizonytalanság, rajtunk kívül álló és a teljesítményünkötől, tehetségünkötől, szorgalmunktól független probléma még nem tette annyira próbára vezetői képességeimet, mint ez az évad.

Tudom, egy majd harminc munkavállalóból álló társulatért felelős vezető ne panaszkodjon, nem is teszem, hisz a körülöttünk zajló események mindenkinek megnehezítették az életét...

Ezért inkább tisztelettel, örömmel és büszkén jelentem, a Vaskakas Bábszínház **sikeresen vette a rezsiválság okozta akadályokat: többletbevételeiből, valamint az ésszerű takarékoság megvalósításával önerőből, a saját költségvetéséből, külső segítség nélkül fűtött színházban tudta fogadni a közönségét.** Sőt, helyet biztosított több mint két hónapon át a Győri Nemzeti Színháznak, hogy a város felnőtt nézői se maradjanak színházi élmény nélkül. Nyilván mindkét önállóan működő intézmény, szabadsághoz szokott társulatának nagy alkalmazkodási készséget kellett gyakorolnia a zavartalan működés megteremtéséért, de az általuk lejátszott előadások száma (30 ea.), s a közönség általunk ismert reakciója alapján úgy fest, sikerült.

Érdekes és tanulságos a rezsiköltségek alakulása összevetve az emelés előtti évvel. Látható, hogy a gyakran a **felére csökkentett fogyasztás ellenére a költségek megduplázódtak, vagy akár ötszörösre emelkedtek.** Ami viszont büszkeségre ad okot: **MINDEN ENERGIAFOGYASZTÁSUNK JELENTŐSEN CSÖKKENT!!!** Beszéljenek a számok:

Áramfogyasztás					
év/hónap	kwh	bruttó ár	év/hónap	kwh	bruttó ár
2021 11.	9 092	404 865 Ft	2022 11.	4 634	757 599 Ft
2021 12.	8 517	387 831 Ft	2022 12.	5 798	988 024 Ft
2022 01.	7 534	480 726 Ft	2023 01.	7 426	2 206 858 Ft
2022 02.	8 131	661 814 Ft	2023. 02.	4 987	1 265 791 Ft

Távhő					
év/hónap	Gj	bruttó ár	év/hónap	Gj	bruttó ár
2021 11.	125	669 636 Ft	2022. 11.	69	2 534 179
2021. 12.	148	766 707 Ft	2022. 12.	101	3 649 726
2022. 01.	141	737 379 Ft	2023. 01.	105	2 157 899
2022.02.	116	634 525 Ft	2023. 02.	95	1 962 624

A Győri Nemzeti Színházzal való „társbérlet” miatt a Vaskakas két bemutatója az évad végére került, így kissé besűrűsödött a bérletesek kiszolgálásának ideje. Ráadásul a Lázár Ervin Program is most tavasszal kapott csak zöld utat, így annak teljesítése is még előttünk áll, vagyis örömmel mondhatom azt is, hogy így a 16. GYŐRKŐCFESZTIVÁL (2023. 06. 30-07. 02.), valamint a 10. Nemzetközi Színházi Olimpia győri rendezvényeinek (06. 17.) megszervezése előtt még rengeteg munka vár a társulatra, mert a közönség érdeklődése, szeretete szerencsére nincs fogyóban, sőt. Azzal az örömteli ténnyel szembesülünk hétről, hétre, hogy a hétfőtől péntekig leszervezett bérletes előadásokon túl, a szombati két Aprók színháza (2 előadás), és a vasárnapi matinék is **teltházak** előtt zajlanak, de úgy, hogy már hetekkel a meghirdetett időpont előtt elfogynak a jegyek. **Egy művésznak ezért érdemes élnie!**

A Vaskakashoz a 2022/23-as évad elején három fiatal színész is szerződött: Bánky Sára a SZFE bábszínész osztályában végzett, Dunai Júlia a Marosvásárhelyi Művészet Egyetem színész szakán szerzett diplomát, Urszinyi Ádám a Kaposvári Egyetem végzős színész hallgatójaként érkezett, szerződött Győrbe. Sokan jelentkeztek a meghirdetett színészi castingra, ami a Vaskakas Bábszínház szakmai presztízsét, a város vonzó erejét is jelzi.

Nagy boldogság az is, hogy csodálatos színházművészeti szakembereket tudtunk bekapcsolni a művészi munka mentorálásába. A Vaskakas Bábszínház Művészeti Tanácsa az ide évadtól:

Bartal Kiss Rita - Blattner Géza-díjas rendező, tervező a Griff Bábszínház művészeti vezetője; Pass Andrea – drámaíró, rendező, színháztörténész; Rab Viki - bábszínész, zeneszerző, a Vaskakas Bábszínház zenei vezetője; Tengely Gábor – Blattner Géza - díjas rendező; Turbuly Lilla – költő, író, kritikus; és Rofusz Kinga illusztrátor, látványtervező.

A mentorálás célja a szakmai fejlődés elősegítése a fentiekben felsorolt színházi szakemberek felhalmozott tudásának, tapasztalatának átadásával.

A 2022/23-as évad új bemutatói

1. **Ki lakik az asztal alatt?** – bemutató: 2022. október 1.

Az évad első Aprók Színháza bemutatójában két új színészünk Bánky Sára és Urszinyi Ádám mutatkozhatott be a 4 éven aluli közönségünknek. A Beszámoló leadásáig összesen 34 előadást játszottak az Aprók Bérletben győri óvodákban, bölcsődékben összesen 28 intézményben.

„Asztal alá beköltözni, ott házikót építeni, oda vendégeket hívni, finomságot sütni-főzni, asztal alatti barlangban a kincseket megtalálni a kicsik kiváltsága. És mi, túl okos felnőttek, mi, az asztalon könyöklők, csak irigyen nézzük őket, mert nem férünk az asztal alá. Meg nem fér bele a fejünkbe, hogy az asztal alattiak népe nem áttal székre pattanni, székparipán elvágatni, csillagokig meg sem állni...”.

Alkotók:

Dramaturg és rendező: Kocsis Rozi (Blattner Géza-díjas)

Tervező: Bódiné Kövecses Anna, Nagy Kovács Géza

Zeneszerző: Rab Viki

Játsszák: Bánky Sára és Urszinyi Ádám

2. Csipkerózsika – bemutató: 2022. október 2.

A Vaskakas Bábszínházban már évek óta a következő évad nagyszínpadi nyitó előadásának próbái tavasszal elkezdődnek az évadkezdés gördülékenysége miatt. Így tettünk ebben az évben is, már május elején, az előző évad végén nekifogtunk az előadás zenei próbáinak, a korrepetíciónak majd a színpadi munkának is, melyet a nyári szünet után szeptemberben folytattunk. Fontos kérdéseket feszegettünk a klasszikus mese kapcsán:

„A királyi pár legnagyobb boldogtalansága, hogy nincs gyermekük. Tudós tündérek szorgoskodnak körülöttük, hogy orvosolják a problémát. Végül az igazmondó Nadragulya tündér jósolja meg az örömteli eseményt: leányuk fog születni. Ám nem tudja befejezni a gyermekre és a birodalomra váró, sötét jövőt előrejelző mondanóját. Vajon akarjuk-e tudni a jövőt? És ha megtudjuk, van-e jogunk elhallgatni?

Csipkerózsika száz évet álmodik végig, megküzd a sárkánnyal, társra talál, és nem csak felnőtt, hanem küzdelmesen, mégis szeretetben éli végig álombéli életét. E száz év a színpadon az opera műfajában jelenik meg, a felvonás földi világon túliságát erősítve.

De mi történik a századik évben, mikor Győző királyfi a valóságban is megjelenik, és felébreszti Rózsát?

Történetünk az igazság és hazugság, az álom és valóság kettősségéről gondolkodik nézőivel együtt. **Mi a következménye e határok átlépésének?**

Hogyan teremthetünk rendet a változó világban, ahol a képzelet éppúgy része a valóságnak, mint ahogy a hazugság az igazságnak?”

Hajós Zsuzsa író-dramaturg szavai ezek az adaptációról, melyet nagy sikerrel játszottunk az évad első felében a Vaskakas nagyszínpadán 5746 kisgyereknek, családoknak.

Csipkerózsika megelevenedett álmát a rendezői koncepció kortárs operaként fogalmazta színpadra. Ez a bábművészek számára „komfortzónán” kívüli feladat rengeteg munkát követelt: korrepetíciók, énekórák sora, zenekari próbák.

A Győri Filharmonikus Zenekar művészei már nem először adták jelét együttműködési szándékunknak, s az eddigi közös produkciókhoz hasonlóan összeadódtak a tehetségek, és egy izgalmas, sikeres előadás született.

Az előadásban Társulatunk tagjain kívül vendégként a címszerepben Bajor Lilit, valamint Győző királyfi szerepében Kenéz Ágostont láthatta a közönségünk.

Alkotók:

Író: Hajós Zsuzsa

Díszlet- és jelmeztervező: Kuti Leticia

Világítástervező: Szondi György

Zeneszerző: Brandenburg Ádám

Korrepetitor: Kertes Anna

Rendező: Tárnoki Márk

Játsszák:

Rózsa királykisasszony: Bajor Lili m.v.

Győző királyfi: Kenéz Henrik Ágoston m.v.

Péter király: Szukenyik Tamás

Csilla királyné: Ragán Edit

Kamilla tündér: Rab Viki

Zsálya tündér: Vitányi-Juhász István

Nadragulya tündér: Kocsis Rozi (Blattner Géza-díjas)

A három fejű sárkány: Rab Viki, Szukenyik Tamás, Vitányi-Juhász István

Közreműködik:

Hegedű – Csikár Enikő

Zongora – Gosztola Tünde

Cselló – Farkas Kálmán

3. **Pom Pom meséi** – bemutató: 2022. október 23.

A 2019 őszen bemutatott előadást terveink szerint 2020 tavaszán a Fészek Bérletben játszottuk volna. A két évad pandémiás helyzete eredményezte, hogy a 2022/23-as évad őszi első kamaraszínházi bemutatója lett, két új szereplővel: Picur szerepében az évad elején a Vaskakasba szerződött Dunai Júliával, Gombóc Artúr szerepében Urszinyi Ádámmal.

Nagy Orsolya dramaturg alkalmazta bábszínpadra Csukás István klasszikusának gyöngyszemeit. Az előadás születésénél maga a Mester is bábáskodott, olvasta és szerette a rendezőikonceptiót, a dramaturgiai szerkezetet.

Alkotók:

Csukás István (Kossuth-díjas) azonos című műve alapján bábszínpadra alkalmazta: Nagy Orsolya

Látvány- és bábtervező: Bartal Kiss Rita (Blattner Géza-díjas)

A gyerekszoba rajzait készítette: Nyári Sára

Zeneszerző: Rab Viki

Koreográfus: Fitos Dezső (Harangozó Gyula-díjas, érdemes művész)

Rendező: Kocsis Rozi (Blattner Géza-díjas)

Szereplők:

Picur: Dunai Júlia

Pom Pom: Szukenyik Tamás

Gombóc Artúr: Urszinyi Ádám

Zengőbongó fésű, Magányos szamovár, Civakodó cipőikrek, Anya: Ragán Edit

Festéktüsszentő Hapci Benő, Durrbelebumm, Civakodó cipőikrek: Vitányi-Juhász István

A „történetfarigcsálás” során Picur betegágyánál megelevenednek a közismert mesefigurák: Pom Pom, Gombóc Artúr, Festéktüsszentő Hapci Benő, Durrbelebumm, a Civakodó cipőikrek, a Magányos szamovár és a Zengőbongó fésű.

Eddig 25 előadásában láthatták a nézők.

A győri családok kedvence lett a Pom Pom meséi, amit jól jelez az a tény is, hogy hetekkel az előadások előtt elfogynak a jegyek, telt házzal, nagy sikerrel mennek az előadások, folyamatosan műsoron tartjuk.

A szakma érdeklődését is felkeltette a produkció. Íme egy részlet Keszte Bálint kritikájából – revizoronline.com:

Az előadás ...” Sokkal inkább az impulzusadásra, az érzelmi bevonásra helyezi a fókuszot, ami az óvodás korosztálynál egy jól működő módszer. Nem lepődnék meg, ha a szerethetően megjelenített karaktereket a gyerekek az előadás hatására szívükbe zárnák és néhány év múlva gimnazistaként ugyanolyan lelkesedéssel beszélnének róluk, mint az általam megkérdezettek.”

4. **Télen telelek** – bemutató: 2022. december 4.

A Vaskakas Bábszínház minden év decemberében meglepi a gyerekeket egy Mikulás naphoz kötődő, az ünnepekhez, az évszakhoz kapcsolódó mesével, előadással. Ebben az évben a Vaskakas Bábszínház előadásában a Fagykirály, a Hókirálynő, Morcogi, a jegesmedve és Pingi népes totyogó családja lépett színre, és énekelt, táncolt, hóban bukfencezett, vívott hócsatát a nagyszínpadon. Az etűd-dramaturgiára épülő, revüszerkezetű, scenírozott koncertszerű zenés – táncos előadást a jövő évadban is műsoron tartjuk, úgy, hogy bekerül a bérletes kínálatba.

Alkotók:

Dramaturg és rendező: Kocsis Rozi (Blattner Géza-díjas)

Zeneszerző: Rab Viki

Koreográfus: Fitos Dezső (Harangozó Gyula-díjas, érdemes művész)

Játsszák:

Dunai Júlia, Rab Viki, Szukenyik Tamás, Urszinyi Ádám, Vitányi-Juhász István

5. Volt egyszer egy kert – bemutató: 2022. december 18.

Alkotók:

Író: Máté Angi

Versek: Szabó Attila

Zeneszerző: Rab Viki

Látványtervező: Varjas Zsófia

Koreográfus: Bora Levente

Rendező: Bartal Kiss Rita (Blattner Géza-díjas)

Játsszák:

Bánky Sára, Ragán Edit

Nagy örömünkre Máté Angi meséi ismét „bebábozódtak” a Vaskakasban, az egykor nagyszerű Emlékfoltozók előadás után. Ezúttal a Volt egyszer egy c. kötetének három meséje elevenedett meg Varjas Zsófia tervei nyomán a színpadon: a Volt egyszer egy almafa, ... egy süni és ...egy kertész. A szereplők bőröndjeiből megnyíló mesés világok, a klasszikus történetmesélés hagyománya, a meghitt hangulat méltán nyerte el a közönség tetszését.

Ahogy lehetőségeink engedik, színpadra viszünk bérleten kívüli előadásokat, könnyen utaztatható, tájoltatható produkciókat, olyan bábelőadásokat, melyek kevesebb néző befogadására épített, kisszínpaddal rendelkező játszóhelyeken (kulisszaszínpad, arénaszínpad, pódium, átalakítható nézőtér stb.), a művészeti igényesség csorbulása nélkül is előadhatók, melyek korlátozott scenikai megoldásokat alkalmazva is teljes értékű színpadi művek, kamarajátékok.

Ez az előadás épp ilyen! Sikertörténetét a jövő évadban is folytatja!

6. Gyigyimóka története – bemutató: 2023. 03.18.

Mészöly Miklós azok közé a ritka magyar meseírók közé tartozik, akik számára a mese nem alkalmi kaland, hanem a regénnyel, lírával egyenlő nagy műfaj. Olyan műfaj, melyben árnyalt érzéseit, megragadó látomásait, mély s néha bonyolult gondolatait természetesen és rangos irodalmi szinten fejezi ki. Az ő meséjét választotta a rendező – dramaturg páros a Gyigyimóka kerettörténeteként. Mészöly képzeletmozgató játékossága, jelképekben és látomásokban gazdag kalandos világa, színgazdag lírája egészül ki a belső népmesékben felvillanó három történet profán humorával. Az előadás a magyar népmeséből indul ki, és a legigényesebb modern mese stílművészetéig ível.

„Az elvarázsolt tűzoltózenekar megérkezett a győri Vaskakas Bábszínház színpadára! Itt muzsikálnak mostantól zenészei, egy tágas leveles színben, szilvakék egyenruhában. Aki tehát itt, a levelesszínben hallgatja a szilvakék zenészeket, muzsikát hall. És egyszer csak azt veszi észre, hogy az a régi muzsika mesélni kezd.

S hogy miről, kiről mesél? Egy kisfiúról, Gyigyimókáról. Aztán az apjáról-anyjáról, egy éhes légyről, egy szerencsétlen számárról, egy rendőrről, egy kóróról, egy kismadárról...”

Alkotók:

Mészöly Miklós (Kossuth-díjas) művei, valamint Tandori Dezső (József Attila- és Kossuth-díjas, a Nemzet Művésze) verse felhasználásával a szövegkönyvet írta: Markó Róbert

Zeneszerző: Rab Viki

Mozgás: Góbi Rita

Látványtervező, rendező: Bartal Kiss Rita (Blattner Géza-díjas)

Ahogy elmeséli az elvarázsolt tűzoltózenekar, melynek tagjai:
a kelekótya cintányéros, aki gitáron játszik – Urszinyi Ádám
a komoly ábrázatú trombitás, aki hegedül – Bánky Sára
a mindig szomorú fuvolás, aki ukulelét penget – Dunai Júlia
a dirr-durr kedvű dobos, aki tényleg dobol – Vitányi-Juhász István
valamint a rezzenéstelen harmonikás, az elvarázsolt tűzoltózenekar örökös tagja, egyben vezetője – Rab Viki

A belső mese szereplői:

Gyigymóka: Urszinyi Ádám

Apa; Rendőr; Kóró; Kecske; Falu; Furkó; Kukac; Kakas: Vitányi-Juhász István

Anya: Dunai Júlia

Szamár, Légy: Bánky Sára

Cinóber, avagy Kismadár; Pipike, a tyúk: Rab Viki

7. A Beszámoló leadása után, 2023. 04. 04-én kezdődnek a **Tündérszép Ilona és Árgyélus királyfi** című előadásunk próbái, melyet május 6-án mutatunk be, s még ebben a hónapban ki is játszunk a bérletet.

Árgyélus és Tündér Ilona a nép ajkán élő tündérmesék közkedvelt alakjai. Az Árgyélus-történetek azokat a hosszas megpróbáltatásokat és szenvedéseket mesélik el, amelyek végén a két szerelmes egymásra talál. Legkorábbi magyar nyelvű töredéke az 1618-as keltezésű Tatrosy György-énekeskönyvből ismert (História egy Árgirus nevű királyfiról és egy tündérkirály szűzleányról), első kiadását 1749-ből ismerjük. Egyes feltevések szerint a 16. század második felében írhatta az erdélyi Gergei Albert, közvetlen olasz forrás alapján, de a történet motívumai ismertek a bizánci, görög, török, román és délszláv irodalomból is. Legnépszerűbb irodalmi feldolgozása Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde című műve.

Tündérszép Ilona és Árgyélus királyfi Vaskakas Bábszínházbeli történetének az egyik legismertebb, azonos című magyar népmese szolgál alapul. Májusban Markó Róbert rendezésében, Gimesi Dóra szövegkönyvével és a Vaskakasban már jól ismert, bolgár Svila Velichkova (Münchhausen báró kalandjai, Óz, A dzsungel könyve) látványtervező által készített díszletben lehetünk tanúi az égi-földi szerelem minden nehézségének és csodájának.

A társulat nagy örömeire ismét együtt dolgozhatunk Ladányi Andreával, a Győri Balett egykori primadonnájával, akinek nemzetközileg is elismert szakmai nívója a Vaskakas presztízsét is jelentősen emeli, nem beszélve a színészek színpadi mozgáskultúrájára gyakorolt hatásáról.

Alkotók:

Író: Gimesi Dóra

Látványtervező: Svila Velichkova

Zeneszerző: Rab Viki

Koreográfus: Ladányi Andrea (Kossuth-, Harangozó Gyula- és Liszt Ferenc-díjas, érdemes művész)

Dramaturg, rendező – Markó Róbert

Játsszák:

Ilona – Dunai Júlia

Árgyélus – Vitányi-Juhász István

Tündéranya – Rab Viki / Bánky Sára

Király – Szukenyik Tamás

Favágó – Urszinyi Ádám

Egy, ördög – Szukenyik Tamás

Kettő, ördög – Urszinyi Ádám

Másfél, ördög – Bánky Sára

A sötétség királya – Rab Viki

További programjaink

Pártolói bérletek átadása — 2022. december 18.

A **Vaskakas Pártoló Tagság** intézményét kilenc éve indítottuk el azzal a céllal, hogy azoknak a családoknak a gyermekei is eljuthassanak a Vaskakas Bábszínházba, akiknek szociális helyzete ezt nem tenné lehetővé.

A korábbi években kezdeményezésünkkel magánszemélyeket és cégeket kerestünk meg, és legnagyobb örömünkre a „jószívű felnőttek” - ahogy a gyerekek nevezik a támogatókat – több száz Vaskakas Pártolói Bérletet vásároltak, mellyel **eddig 7200 kisgyereket** juttattak el a Bábszínházba, a „mese minden gyermeknek jár” gondolat jegyében. 2022-ig 10 cég és 9 magánszemély csatlakozott a kezdeményezéshez.

A támogatói akció folytatódott a 2022-2023-as évadban is, és hasonlóan az eddigiekhez az óvodák és az iskolák 283 bérletet igényeltek pályázat útján, ezt 9 cég és 8 magánszemély vásárolta meg.

A pártolói bérletek átadására a *Volt egyszer egy kert* c. előadás a bemutatójának napján került sor – hagyomány már ez az évvégi program – a Vaskakas Bábszínházban.

A bérletek megvásárlásával győri vállalkozók, vállalkozások, magánszemélyek olyan gyermekeknek teszik elérhetővé a bábszínházi élményt, akik szociális helyzetüknél fogva nem jutnának el hozzánk. Köszönet nekik!

Mikulásház – 2022. 12.01- 2022 12. 28.

ADVENT A VASKAKASBAN

Ahogy már évtizedek óta, úgy az idei évadban is a győri bábszínházat választotta pihenőhelyéül a Mikulás: az aulában épített házikóban kapott helyet a Mikulásház, ahol a nagyszakállú ajándékosztó éjszakánként álomra hajthatta a fejét. Hogy a Vaskakasban még otthonosabban érezze magát a Mikulás, a társulat tagjai egy új füstölgő kéményű faházat építettek, ahol a bérletes nézőink betekintést nyertek a Mikulás dolgos hétköznapjaiba, és a titkok meglesése után karácsonyfa- szépségversenyen vehettek részt. Győri családokat és 52 óvodai, iskolai csoportot fogadtunk a Mikulás otthonában. 2022 decemberében 1239 kisgyerek látogatta meg a Vaskakas – Mikulásházat.

X. Színházi Olimpia győri rendezvényei a VASKAKASBAN

2023. április 1. július 1. között hazánk ad otthont a 10. Színházi Olimpia rendezvényeinek.

A Színházi Olimpia a hagyomány és a korszerűség jegyében, illetve az ókori olimpiák szellemében 1995-ben Görögországban életre hívott színházi találkozó. Az alapítók neves rendezők és drámaírók, görög, japán, amerikai, spanyol, angol, orosz német és brazil alkotók voltak. A világszínház egyik legnagyobb és legrangosabb eseménye időről időre egy-egy városban, országban talál otthonra. A 2023-as magyarországi olimpia a Színházi Olimpiák történetének 10. eseménye, melynek keretén belül a **Magyarországi Bábművészek Szövetsége tizenkét vidéki bábszínház összefogásával megvalósuló, egységes művészeti koncepció**

mentén kialakított három hónapos programját készül megvalósítani, mellyel több évtizedes hiányt pótol.

A bemutatni kívánt produciók nagy művészi értéket képviselő nemzetközi és hazai báb- és utcaszínházi előadások, workshopok, kiállítások, alkotói projektek.

A nemzetközi fesztivál középpontjában a szakmai együttműködés áll. A bábszínházak földrajzi elhelyezkedésük szerint triolákba csoportosulva vesznek részt a rendezvénysorozat megvalósításában. **A Vaskakas Bábszínház a szombathelyi Mesebolt Bábszínházzal és a zalaegerszegi Griff Bábszínházzal alkot hármas egységet.**

Győrben 2023. április 19-én a Vaskakas Bábszínházban a „Határtalanul magyar” című program részeként a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem bábszakos hallgatói Weöres Sándor: Bennem a létra című kamara előadását tekinthetik meg az érdeklődők. A produció előtt Dr. Fűzfa Balázs, az ELTE Savaria Egyetemi Központ egyetemi docente rendhagyó irodalomórát tart Weöres Sándor költészetéről.

2023. május 3-án a csehországi Drak Színház Georges Méliès utolsó trükkje című behatárolhatatlan műfajú, grandiózus előadását láthatja a közönség. A színpadra vitt káprázatot Georges Méliès bűvész, filmrendező (1861-1938) igencsak figyelemreméltó élete és munkássága inspirálta. A nézőket bevezeti a varázslók, és a szemfényvesztő trükkök örökké vonzó világába.

2023. június 17-én a „Csepürágók Világfesztiválja” elnevezésű ingyenes program keretében kiváló nemzetközi és magyar utcaszínházi, gólyalábas és bábszínházi produciók váltják majd egymást, interaktív játékok és koncertek várják a családokat a Bisinger sétányon.

16. Győrköc fesztivál – 2023. 06. 30-07. 02.

A szervezés gőzerővel folyik, s hála az Önkormányzat nagylelkűségének, valamint a szponzoroknak, az infláció ellenére is a gyerekek fővárosává válik Győr egy nyári hétvégére.

A város tehetős, lokálpatrióta vállalkozói körében hirdettünk egy „**FOGADJ ÖRÖKBE EGY GYŐRKŐCPROGRAMOT!**” – akciót. Szép számmal gyűlnek a megkeresések, s reményeink szerint rengeteg kisgyerek örülhet majd a „jószerű felnőttektől”, ahogy ők nevezik őket, ajándékba kapott programoknak.

A kezdetektől érvényes „10 helyszínen 1000 program, zsebpénz nem kell mert ingyen van” szlogenünkön túl, az idén az év mottója: „Szárnyaljunk az égiig!”. A szárnyalás arculatát Rofusz Kinga grafikusnak, illusztrátornak köszönhetjük.

A fesztivál megvalósításában, előkészítésében a város szervezeteit, vállalatait is magunk mögött tudhatjuk, valamint olyan támogatókat, akik kedvezményekkel segítik munkánkat.

A fesztivál turisztikai vonzata, ismertsége Győr város marketingjében kiemelt szerepet játszik, helyi adóbevételeket generál: az előző fesztivál időtartama alatt csak a fesztivál közreműködői 250 vendégéjszakát vettek igénybe a szállodákban, ezt kiegészítették a távolabbi településekről érkező fesztivállátogatók. A városban a fesztivál idején a szálláshelyek kihasználtsága felméréseink szerint eléri a 80%-ot.

2022-ben 12.000 gyermek vette át a fesztivál ingyenes karszalagját, amely egyben belépő a helyszínek játékaikhoz, a kísérő felnőttekkel együtt kb. 30-35.000 fő fordult meg a fesztiválon.

ELŐADÁSOK 08.01-03.31-IG

	ELŐADÁS SZÁM	BÉRLETE S	JEGYES	EBBŐL TÁJ	EBBŐL VENDÉG	EBBŐL KÜLFÖLDI
22/23-ES ÉVAD I. FÉLÉV	127	51	43	14	1	0
JANUÁR	31	22	13	3	6	1
FEBRUÁR	31	17	12	2	0	0
MÁRCIUS	42	30	12	3	0	0
	228	120	80	21	7	1

ÖSSZESEN: 224 előadás

VENDÉG- ELŐADÁSOK 08.01-03.31-IG:

összesen: 7 db

ELKÖVETKEZŐ ELŐADÁSOK 03.31-07.31-IG

Tájelőadások: 13 db

Kamaratermi matiné: 13 db

Nagytermi matiné: 21 db

Csecsemő-előadás: 24 db

Vendég-előadás: 4 db

ÖSSZESEN: 74 db

Az eddig lejátszott és az évad végéig lekötött előadások száma: 298 előadás

BÉRLETEK, JEGYEK SZÁMA 09.01.-03.31.

A 2022/2023-as évadban 09. 01-től 03.31.-ig értékesített bérletek száma: 5901 db	
ebből Fészek bérlet (4 alkalomra szóló):	1414 db
Fészek bérlet (2 alkalomra szóló):	316 db
Gyerekszínházi alsós bérlet (3 alkalomra szóló):	2140 db
Apró bérlet:	1216 db
Matiné bérlet:	331 db
Karácsonyi bérlet:	198 db
Pártolói bérlet:	286 db

A 2022/2023-as évadban 09. 01-től 03.31.-ig értékesített jegyek száma: 8500 db

NÉZŐSZÁMOK ALAKULÁSA

A beszámoló leadásáig a Vaskakas Bábszínház összes nézője: 29465 fő

BEVÉTELEK ALAKULÁSA

2022 összbevétele: 101.000.000,-Ft , ebből:

Szakmai bevételek:

- bérlet és jegyértékesítés: 41.000.000, -Ft

- LEP: 15.000.000,-Ft

- értékesített előadások (tájéloadások): 7.500.000,- Ft

összesen: 63.500.000,- Ft, összbevételünk majd' 2/3 része.

Pályázati bevétel: 3.600000, Ft

Terembérlet: 14.000.000,- Ft, összbevételünk kb. 14%-a.

Györkőcfesztivál (vendéglátóságok, árusok, támogatások, marketing bevételek): 10.000.000,- Ft, összbevételünk kb. 10%-a.

Egyéb pénzügyi bevételek (áfa visszatérítés, egyéb értékesítések, stb.): 12.500.000,- Ft, összbevételünk kb. 12-13%-a.

Tervek a 2023/24-es évadra

Természetesen a jövő évad bemutatóinak egyeztetése már évad eleje óta zajlik. A 2023/24-es évad tervezett bemutatói folytatják a Vaskakas eddigi ars poétikáját, műsorpolitikáját:

A jó gyerekelőadás feloldást, példát, példamutató férfi és női mintákat ad, fejleszti az empátiát, megerősíti a rossz legyőzhetőségét, segíti a félelmek feloldását, és a teljes élet lehetőségét ígéri.

A jó gyerekelőadás alkotói tisztelik a közönséget. Figyelembe veszik ugyan életkori sajátosságait, de nem nézik le a gyereket, azaz nem gügyögnek, nem a didaxis, hanem a művészet eszközeivel operálnak.

A jó gyerekelőadást a felnőtt is élvezi. A szülőket és pedagógusokat is magával ragadja játékossága, humora, gondolatisága, üzenete, hisz a jó gyerekelőadás alapja az irodalmi alapanyag mívessége, értéke. Az értékes irodalomnak pedig sajátja a többrétegűség. A remekmű szemérmes: minél többször közelít hozzá az ember, annál többet mutat magából. Így a gyerek számára kiválasztott színpadra alkalmazandó mű – klasszikus mesejátékoktól a mai témákat feldolgozó történetekig – különböző mélységekbe enged betekintést a szellemi és lelki érettség más-más fokain.

A jó gyerekelőadás, a jó gyerekszínház speciálisan képzett, tehetséges felnőtt művészek munkájára épít, akik művészetpszichológiai és pedagógiai tudatossággal gondolják végig az előadás címzettjeinek sajátosságait, de legfontosabb vezérelvük a művészi érték.

Ennek jegyében a következő **műsortervet** állítottuk össze:

H. C. Andersen – Gimesi Dóra: A kis hableány

Dramaturg: **Gimesi Dóra**

Látvány: **Rofusz Kinga**

Zene: **Csernák Zoltán Samu**

Koreográfia: **Góbi Rita**

Rendező: **Bartal Kiss Rita** (Blattner Géza-díjas)

A takarékoság jegyében a zalaegerszegi Griff Bábszínházzal együttműködve, tőlük a produkciót térítésmentesen átvesszük, így csak a rendezés és a jogdíjak kifizetése terheli meg a költségvetést.

Bálint Ágnes- Nagy Orsolya: Frakk, a macskák réme

Dramaturg **Nagy Orsolya**

Díszlet- és jelmeztervező **Miarczky Edit**

Zeneszerző **Rab Viki**

Mozgás **Fitos Dezső** (Harangozó Gyula-díjas, érdemes művész)

Rendező **Kocsis Rozi** (Blattner Géza-díjas)

Hivatkozhatnék e 2016-ban bemutatott előadás felújítása okán is a takarékoságra, de ez esetben másról is szó van: Jelesen arról, hogy a győri közönség, a bérletes óvoda és kisiskolás korosztály, no meg a családok, tehát a felnőttek is, rajonganak a macskákat folyamatosan móresre tanító Frakkért, a süteményillatot árasztó, tüneményes Irma néniért, a megértő, vicces kedvű Károly bácsiért, meg a két lusta, intrikus cicáért, Szerénkéért és Lukréciaért. Bálint

Ágnes meséjének békebeli, idilli hangulata s fergeteges humora, játékossága az, ami e felújítást elsősorban indokolja.

Arany János- Gimesi Dóra: RÓZSA ÉS IBOLYA

Gimesi Dóra Arany János népmeséből írt változatának elemeit adaptálta színpadra úgy, hogy a történetvezetéshez és a karakterek kidolgozásához több más feldolgozásból is merített. Ezáltal egy egészen új színdarab született meg, amely dramaturgiaiilag feszes szerkezetben mutatja meg Rózsa királyfi és Ibolya tündér, királylány varázslatokkal átszótt történetét.

Dramaturg **Pallai Mara**

Díszlettervező **Bartal Kis Rita** (Blattner Géza – díjas)

Jelmeztervező: **Varjas Zsófia**

Zeneszerző: **Tarr Bernadett**

Koreográfus **Fitos Dezső** (Harangozó Gyula-díjas, érdemes művész)

Rendező **Tengely Gábor** (Blattner Géza – díjas)

TÁLTOS PROGRAM - NÉPMESÉK

Hat frissen végzett bábrendezőt szólított meg a győri Vaskakas Bábszínház művészeti vezetése, hogy csatlakozzanak a Táltos Programhoz melyben kifejezetten magyar népmese – adaptációk színpadra állítására kértük fel őket.

Olyan, legfeljebb háromszereplős bábszínházi produkciók megvalósítása a cél, melyek a kevés szereplő ellenére, a bábművészetben rejlő lehetőségekkel és a bábművészek karakterformáló sokszínűségével képesek a 4-10 éves korosztály érdeklődését felkelteni, fenntartani, miközben bensőséges hatásúak, s akár a látványos színpadi effektusokat mellőzve, finomabb-árnyaltabb színészi ábrázolásra is lehetőséget nyújtanak.

Olyan bábelőadások, melyek kevesebb néző befogadására épített, kisszínpaddal rendelkező játszóhelyeken (kulisszaszínpad, arénaszínpad, pódium, átalakítható nézőtér, stb.), a művészeti igényesség csorbulása nélkül is előadható produkciók; tájoltatható előadások, melyek korlátozott szcenikai megoldásokat alkalmazva is teljes értékű színpadi művek, kamarajátékok.

Ezekből a fiatal művészek által megpályázott népmese-feldolgozásokból kerül ki a Vaskakas Bábszínház jövő évadjának utolsó új bemutatója.

A pályázat a Beszámoló leadása után, május 31-én zárul le, így annak eredménye jelen pillanatban nem ismert.

BABASZÍNHÁZ – MŰVÉSZET A LEGKISEBBEKNEK

Az Aprók Színházáról:

Akármilyen hihetetlen, a csecsemők, a három éves kor alatti aprócska gyerekek is fogékonyak a színházi előadásra. Persze nem akármilyenre, hanem kifejezetten nekik készülő játékokra.

Tudós csoportok: pszichológusok, pedagógusok és művészek hosszú évek óta tartó vizsgálatai alapján ismert, hogy a művészi élmények már a méhen belüli életben is befolyásolják a fejlődést. A kínai császárnékról mesélték, hogy amikor állapotosak lettek, csak szép dolgokat volt szabad nézniük, hallgatniuk és szagolniuk, hogy a magzat is szép és kiegyensúlyozott legyen. Kínában már akkor tudták, amit a mai pszichológia tanít, hogy életünk első kilenc hónapja – még az anyaméhben – és az azt követő három év egész életünkre kihat. Irányt szab személyiségünknek, kreativitásunknak, lelki egészségünknek, egyszóval mindennek, ami bennünk később igazán fontos lesz. Ezt felismerve csatlakozott a győri Vaskakas Bábszínház a norvég szakemberek által elindított „Művészet a legkisebbeknek” elnevezésű programhoz az Aprók Színháza előadásokkal.

A jövő évadban sem hagyjuk bábszínházi élmények nélkül a legkisebbeket, két produkcióval is készülünk:

Kip – kop kalapács - játékok a legkisebbeknek, a műhelyzajok ritmusai, szerelés-bontás, építkezés, kalapálás, melynek végére felépül a kisház, a meseotthon, melynek kiskertjét együtt ültetik be a színészek a gyerekekkel.

Tarkabarka – játék a színekkel, a körülöttünk pompázó ezerszínű világ bemutatása, közös séta a szivárványon

17. GYÖRKÖCFESZTIVÁL 2024. 07. 05 – 07. 07.

Kritikák, interjúk, sajtó

Pom Pom meséi – Revizor (Keszte Bálint kritikája)

BODY SHAMING A RETRO MESÉKBEN?

Csukás István–Nagy Orsolya: Pom Pom meséi / Vaskakas Bábszínház

A hazai kortárs gyermek- és ifjúsági irodalom rendkívül színes, és számos értékes újdonság jelenik meg, amelyek színpadra kíváncsoznak. Mégis van, amikor a korábbi, akár csak néhány évtizeddel ezelőtti klasszikusok tovább örökítése a cél. Nemes cél ez, amit nehéz igényesen, pátosz és felesleges retrózás nélkül teljesíteni. KESZTE BÁLINT KRITIKÁJA.

A győri Vaskakas Bábszínház óvodás korosztálynak szóló repertoárjában nem újdonság a klasszikus magyar mesék bemutatása. A *Frakk*, a *macskák réme* és a *Vuk* után egy újabb, sokak számára meghatározó meseélményt elevenítenek meg a színpadon. Meghatározó, de régi, a mai gyerekek által már kevésbé ismert mese, illetve rajzfilmsorozat ez, gondolhatná az ember. Bevallom, én így gondoltam. Rögtönzött közvélemény-kutatásom alapján azonban a mai gimnazisták többsége ismeri *Pom Pom* meséit akár azért, mert olvasták nekik, akár azért, mert látták a sorozatot. Eddig tehát sikeresnek mondható a generációkon való átörökítése Csukás István meséinek, érdemes folytatni a sort.

A díszlet Picur szobája, aminek arányai jól illeszkednek a felnőttként kisgyermeket alakító **Dunai Júliához**. A tárgyak mérete nem eltúlzottan nagy, nem érződik óriások lakta világnak, mégis mintha minden eggyel nagyobb lenne, mint megszoktuk. A látszólagosan zárt térben rejtett nyílások találhatók, amiken keresztül megjelenhetnek a bábok. Érdekes megoldás ez, amely lehetőséget ad az innen-onnan előbukkanó karakterekkel való játékra. Egyik pillanatban a szoba jobb hátsó sarkában tűnik fel Pom Pom, majd egy másodperccel később a bal elsőben. Máskor Picur mozgatja a szereplőket egyik nyílástól a másikig, hogy aztán újra a mozgó vehesse át felettük az irányítást. A számos apró játék ellenére megjelenik a díszlet okozta hátrány is. A karakterek előbukkanása után ugyanis azok mozgásteret már nagyon korlátozott, ugyanis kis réseken keresztül kell őket a színészeknek mozgatniuk. A **Bartal Kiss Rita** által tervezett látvány azonban kellemes és még meglepetéseket is tartogat. Ilyen az ablakból egy pillanat alatt kialakuló miniszínpad, illetve ilyenek a hirtelen megjelenő fénykörök, amelyekre hangos „Azta!” felkiáltás érkezett a körülöttem ülő gyerekektől.

Dunai Júlia hol csillogó, hol szomorkás szemmel hozza a beteg Picur karakterét. Kislányos könnyedséggel van jelen a jelenetekben, amiket leginkább neki kell működtetnie, ő ugyanis az, aki a mozgásbéli szabadsága miatt a legtöbb energiát tudja generálni.

Szukeenyik Tamás Pom Pomja meleg és barátságos figura. Mikor rájön, hogy Picur ma nem megy iskolába, otthonában keresi fel, nehogy a kislány történetek nélkül maradjon. Az eredeti Pom Pom történeteiben visszatérő „mesélés” motívum itt közös történetalkotássá alakul. A gyógyulás megsegítése érdekében ugyanis Picur és barátja meséket találnak ki, amelyekben a meg-megjelenő új karakterek saját történeteiket mondják, illetve éneklük el.

Gombóc Artúr vitán felül a gyerekek kedvenc karaktere. **Urszinyi Ádám** szerethető hangsúlyokkal látja el a figurát, ezt pedig rendszerint meg is hálálja a közönség. Ez természetesen **Nagy Orsolya** érdeme is, aki Csukás István meséit bábszínpadra alkalmazta.

Érdekes azonban, hogy a Gombóc Artúr kövérségére vonatkozó éles poénok mennyire máshogy csengenek a mai kor színpadán. Nem egyszer rezzentem össze, amikor harsány nevetéssel konstatálták a szereplők, hogy Artúr mennyire kövér. Szorongásomat nem oldotta az sem, amikor társai a kövér szót molettire javították és azt kezdték el humorosan használni.

Az előadás zenei világa sokszínű. **Rab Viki** dalai megkapóak és szövegük mellett különböző stílusokkal mesélik el az egyes karakterek történetét. A rapbetétek a legritkább esetben működnek jól gyermek- és ifjúsági színházi előadásokban, Durrbelebumm belépője azonban az előadás végéhez közeledve inkább frissítő, mint túlzottan fiataloskodó. **Vitányi-Juhász István** talán Festéktüszszentő Hapci Benő szerepében teljesedik ki igazán. A társadalom szélére sodródott művész karaktere még a felnőtt kísérőket is képes megszólítani. **Ragán Edittel** ketten alakítják a Civakodó Cipőikreket, de a Zengőbongó fésű, illetve a Magányos szamovár is a színésznő által megformált és gyönyörű dalokkal megtámogatott karakterek. Különös játékosságot ad a történetnek, ahogyan Gombóc Artúr a fésű feltűnése után mindig csak a közelében szeretne lenni.

A történet végén természetesen megkapjuk a szokásos keretet is. Habár Picur betegsége okán az előadásban Picur és Pom Pom csak képzeletben mennek bárhová, az „Elkísérhetlek?“, illetve a „Megvárhatlak?“ kérdések mégis elhangzanak. A meséket ismerők elégedetten sóhajthatnak fel, az újak pedig beavatódhatnak a Pom Pom univerzumba, így biztosítva annak továbbélését.

Kocsis Rozi rendezése beváltja a hozzá fűzött reményeket. Egy kellemes látvánnyal, pont elégséges meglepetéssel dolgozó előadást hoz létre, amelyben a karaktereknek lehetőségük van a bemutatkozásra. Az egyes epizódok asszociatív viszonyban vannak egymással, valójában szemezgetések a *Pom Pom meséiből*, így tehát nem alakul ki lineáris történet. Ez azonban nem is célja az előadásnak. Sokkal inkább az impulzusadásra, az érzelmi bevonásra helyezi a fókuszot, ami az óvodás korosztálynál egy jól működő módszer. Nem lepődnek meg, ha a szerethetően megjelenített karaktereket a gyerekek az előadás hatására szívükbe zárnák és néhány év múlva gimnazistaként ugyanolyan lelkesedéssel beszélnek róluk, mint az általam megkérdezettek.

Szerző: Keszte Bálint

Csipkerózsika – Revizor (Szemerédi Fanni kritikája)

RÓZSABOGÁR

Brandenburg Ádám – Hajós Zsuzsa: Csipkerózsika / Vaskakas Bábszínház

Mindig azt gondoljuk, hogy jól ismerjük már a nagy klasszikusokat. Éppen ez a kihívás, ha klasszikus műveket tűz műsorára egy színház: hogyan tud újat mondani ezekkel a történetekkel? SZEMERÉDI FANNI KRITIKÁJA.

A győri **Vaskakas Bábszínházban Tárnoki Márk** rendezésében Csipkerózsika történetéből igazán izgalmas adaptáció, kortárs gyerekopera született, ami nemcsak zenéjében kortárs, de történetvezetésében, karakterábrázolásában, és abban is, hogy milyen kérdésekre

helyezi a hangsúlyt. Mindeközben megőrzi klasszikus meseváltót, a mesei keretet, betartja a mesék alapszabályait és külső attribútumait is. Csak új életet lehel beléjük.

Ehhez az író **Hajós Zsuzsa** alaposan meg- és átdolgozta az eredeti művet. Persze mi is az eredeti? A Grimm-testvérek változata? A Perrault-féle? A Basile-féle (na ez utóbbit biztosan soha senki nem meséli vagy játssza gyerekeknek - okkal)? A Grimm-verzió az általánosan ismert, ettől azonban például a Disney 1959-es rajzfilmváltozata is jelentősen eltér (itt nem száz évig alszik a királylány, nem magától nyílik száz év után a rózsaerdő, hanem a herceg - akivel Csipkerózsika véletlenül már korábban összetalálkozott az erdőben - megküzd a sárkánnyá változó boszorkával, de csak miután a három jó tündér kiszabadította a tömlőből). Mitől lesz egyszerre nagyon is mai és igazán izgalmas a Vaskakas *Csipkerózsika*-ösbemutatója?

Egyrészt a történetvezetés miatt. Az alkotók nyitnak egy újabb mesét a mesén belül: megelevenítik Csipkerózsika százéves álmát. És ezt az önmaguk teremtette lehetőséget nagyon jól használják. A *Csipkerózsikát* szokták a nővé érés meséjeként is értelmezni (Bruno Bettelheim erre a gondolatra építi elemzését). Hajós Zsuzsa Csipkerózsikája is felnőtté válik száz év alatt, de nem passzívan alszik, hanem álmában cselekvő hőssé válik, változik, fejlődik, küzd és megtalálja magát. A száz évet az alkotók komolyan veszik: ebben az adaptációban tényleg eltelik (sok)száz év, a világ megváltozik (a szerelem, az emberi viszonyok viszont nem): a mese végén a mába érünk.

Izgalmassá válik a történetben megjelenő férfi és női szerepek frissessége, valamint a herceg és a királylány egymásra találásának folyamata. Csipkerózsika álmában a herceg raboskodik egy toronyszobában, és a lánynak kell cselekednie sárkány-ügyben. Végül együtt, egymást kiegészítve lesznek képesek legyőzni a sárkányt és megszabadulni. Mindenkinek megvan a maga feladata, küzdelme, bátorsága ebben a szabadulásban. Fontos motívum, hogy végig segíti őket egy bölcs öregasszony (akarom mondani, tündér).

És itt kanyarodunk a harmadik izgalmas újításhoz: a mese mindent átszövő fő témájává a hazugság és igazság kérdése válik. Rögtön az elején a tündérek azon polemizálnak, hogy vajon mi a jobb: feltárni a sötét jövőt vagy elhallgatni a királyi családra váró nehézségeket. Csipkerózsika azért sem tud felnőni – hiába tizenöt éves, kérőit váró nagylány –, mert a szülei hazudtak neki a világról: mindent lekerekítettek, hogy semmi meg ne sérthesse őt. És bár a bevett (nép)mesei ravaszsgot akarja a sárkány ellen használni, nevezetesen, hogy hízelegve úgy tesz, mintha szívesen lenne a sárkány kedvese – még a sárkány legyőzése érdekében kimondott hazugság is visszaüt, mert a herceg azt hiszi, hogy szerelme igaziból hűtlen lett hozzá. A legszebb ennek a témának a “fináléja”: az igazmondás motívuma oda fut ki, hogy a már felébredt Csipkerózsikának fel kell vállalnia saját magát olyannak, amilyen, hogy igazi kapcsolatot kezdhesen a herceggel. Pedig milyen könnyű lenne valamilyen szép képet hazudnia magáról! A kérdés tehát több ponton is megjelenik, több szituációban is próbára tevődik az igazság, minden szereplő szembekerül a problémával, így az központi témává emelkedik. Méghozzá úgy, hogy az óvodás és kisiskolás célközönség is pontosan érti és érzi a helyzeteket.

Igazán szép megoldás, ahogyan az álmovilág elkülönül a mese valóságos világától. A mese valóságsíkjával ellentétben az álomban végig szól a zene, a szereplők pedig nem beszélnek, hanem végig énekelnek-recitálnak. Az álom az opera világa, a mese valósága a prózáé. **Brandenburg Ádám** szerzeményét a színpadon a színészeket élőben kísérő kamarazenekarként **Csikár Enikő** hegedű-, **Farkas Kálmán** csellóművész és **Gosztola Tünde** zongoraművész tolmácsolja. (E sorok írója nem vállalkozik a zenei elemzésére, bízik benne, hogy az előadás más méltatói megteszik majd ezt, ráadásul a művet megillető alaposággal.)

Az álomvilágban megváltozik a látvány: **Kuti Letícia** díszlet- és jelmeztervező az álomjelenetekben neonvilágítással emel ki geometriai formákat (világításterv: **Szondi György**), a tér a kék árnyalataiba, az éjszaka színeibe öltözik, a valóság napsütötte meleg fehér, sárgás színehez képest. A narancssárga-kék komplementerek a jelmezek színeiben is megjelennek - némi pirossal, bordóval kiegészítve. Az álomvilágban jelennek meg a bábok is, jelentéssel, hogy az álomsárkányt az apát és a két hízelgő tündért játszó színészek mozgatják.

Bajor Lili és **Kenéz Henrik Ágoston** királylánya és hercege nagyon klassz párt alkot: mindkettejükben benne van a gyerekek kíváncsisága, őszintesége, tisztasága, az érzelmeik primérek, "színhelyesek", ugyanakkor van bennük egy adag kamaszos sutaság és báj is. Nem játsszák azt, hogy gyerekek, azt sem, hogy királylány és herceg, egyszerűen egy srác és egy lány találkozik bennük a színpadon. Talán ritkán említjük meg a színészek fizikai adottságait, de én nagyon örültem, hogy Bajor Lilivel (a tiszta hangján kívül) a sokáig uralkodó női szépségideál változása is színpadra kerül. A színésznő alkata ebben a szerepben fontos üzenet a felnövekvő generációnak a női szépség fogalmát illetően: nem kell, hogy a királylányoknak 50 centis legyen a derekuk, mert minden lány királylány, és úgy szép, ahogyan csak van.

Szukeenyik Tamás és **Ragán Edit** a fenséges királyi szülők szerepében a jó zsarú-rossz zsarú felállást hozzák – olyannyira jól, hogy még a néző gyerekek is megszeppennek egy pillanatra. **Rab Viki** és **Vitányi-Juhász István** versenyt finomkodnak-maszatolnak-libegnek-igazodnak a mindent szépítő tündérek szerepeiben. Kontrasztként jelenik meg a harmadik tündér, a két lábbal a földön álló bölcs öregasszony **Kocsis Rozi** megformálásában.

Az egyetlen döccenő, amit kevésbé éreztem jól működőnek, a herceg mai, farmerdzsekis fiúvá vedlésének idejét kitöltő interakció volt. Főleg, hogy nem tudott teret adni az oly bátran jelentkező herceg-jelölteknek. De összességében: sok ennyire üde és friss klasszikust kívánok a Vaskakasnak, de legfőképp a gyerekeknek.

Az előadás adatlapja a Vaskakas Bábszínház weboldalán itt található.

Szerző: Szemerédi Fanni

Ki lakik az asztal alatt? – Revizor (Puskás Panni interjúja Kocsis Rozival)

REPÜLTEK A CUMIK

Beszélgetés Kocsis Rozival a csecsemőszínházról

Megnéztem Kocsis Rozi új csecsemőszínházi rendezését, a *Ki lakik az asztal alatt?* című előadást a Vaskakas Bábszínházban azzal a céllal, hogy írok róla egy kritikát. Az előadást követően újra rájöttem, amire ilyenkor szoktam: fogalmam sincs, hogy kell a legkisebbeknek szóló színházról írni. Végül úgy döntöttem, megkérdezem inkább Kocsis Rozit e speciális színházi műfaj sajátosságairól. PUSKÁS PANNI INTERJÚJA.

Revizor: Kritikusként többnyire fegyvertelenül állok a csecsemőszínházi produkciók előtt. Mit gondolsz, van ezzel a kritikának dolga? Vagyis kéne, hogy legyen?

Kocsis Rozi: Szerintem jó lenne, ha lenne. Attól függetlenül, hogy nagyon sok szabálya, más típusú befogadáslélektana és pszichológusok által kialakított rendszere van az ilyen előadásoknak, az invenciót lehet benne értékelni, és azt firtatni, hogyan tud ez mégis színházi előadás lenni, vagy azt, hogy az-e egyáltalán. Több mint tíz éve hozunk létre ilyen produkciókat, és eleinte én sem hittem bennük igazán, de aztán meggyőződtem arról, hogy ezek fontos és színházi szempontból is érdekes alkotások tudnak lenni.

R: Hogy indult ez nálatok?

KR: A Kolibri Színház nyert egy pályázaton, amelynek során alkalmuk volt egy vidéki bábszínházat is bevonni a Művészet a legkisebbeknek elnevezésű EU-s program keretében megvalósuló fesztiváljukba. Akkor egy norvég csapat jött hozzánk, Győrbe, és először csak az tűnt fel, hogy mekkora érdeklődés van erre – nem viccelek, kígyóztak a sorok a színház előtt. Én úgy tanultam még az egyetemen, hogy négy éves korig a gyerek maradjon az anyjával, és intim családi közegben élje át a mesék élményét. Emiatt gyáván a világító pult mögül néztem a norvégok előadását, és aggódtam, hogy mi fog történni. Megdöbentett, amit láttam, pedig nem történt semmi különös: érdekes hangok, puha formák voltak a színpadon, de repültek a cumik – a közönség tagjai átszellemülten nézték ezt a kép, a zene és a mozdulat ritmusára épülő húszperces játékot. Hogy ebben mi szerepe van a kritikának, azt nem tudom, de nagyon jó lenne a visszajelzés. Az biztos, hogy itt sokkal jobban figyelembe kell venni a korosztály kérdését, mint máshol.

R: Szerinted az a cél ezeknél az előadásoknál, hogy a gyerekek megismerkedjenek a színházzal, vagy hogy táguljon a világképük, új tudást, tapasztalatokat szerezzenek?

KR: Sosem értettem egyet azzal, hogy a gyerekszínház vagy akár a babaszínház is arra lenne való, hogy általa a gyerekeket színházi nézővé válásra szocializáljuk. Biztosan része ez is, de a cél nem ez, hanem az, hogy a gyerekek közelebb jussanak a világ jelenségeinek megismeréséhez. Hiszek benne, hogy a viszonyoknak, például egy babaszínházi előadáson belül is, reálisaknak kell lenniük. Reális, hogy megsértődöm rád, szeretlek téged, vagy játszani akarok veled. Miközben a játékmód stilizált, lineáris történetvezetésre pedig nincs lehetőség. Azért építkezik egy ilyen előadás mindig kis etüdükből, hogy ne legyen baj, ha a gyerekek elveszítik a figyelmüket közben, hogy bármikor vissza tudjanak kapcsolódni az előadásba. A kisbabáknál nagyon érdekes dolgok tudják befolyásolni a befogadást, vagy az örömét annak a

hangnak, színnek vagy formának, amit épp látnak, és időnként előfordul az is, hogy megfájdul a hasuk, és ki kell őket vinni, az is, hogy később megnyugszanak, és visszahozzák őket. Nyilván egy kritikus számára ez sem értelmezhető könnyen.

R: Milyen speciális elemekből épül fel egy jó csecsemőszínházi előadás?

KR: Például nem szabad túl nagy térben játszani, negyven-ötven főnél több nézőt (szülőkkel együtt) beengedni az előadásra, mert a tömeg nincs jó hatással a kisgyerekekre. Ahogy az ilyen előadásoknál nem mehet le a fény a nézőtéren. Nagyon fontos az intim babaszoba-hangulat megteremtése, ahol biztonságban érzik magukat a kicsik. Az előadás létrehozásakor az alapszíneket használjuk – és úgy általában mindenben a harmóniára és a tisztaságra érdemes törekedni. Az erős hangok vagy a szokatlan képek a legkisebb nézők számára sokszor ijesztőek.

R: Mennyire igényel egy bábszínész külön felkészítést arra, hogy ilyen típusú előadásban játsszon?

KR: Abszolút szükség van felkészítésre. A bábszínészeknek ez különben könnyebben megy, inkább azt tapasztaltam, hogy azok számára nehezebb, akik nem bábszínészi képzést kaptak – számukra kell egy kis idő, hogy megszokják azt a stilizált játékmódot, ami ehhez a műfajhoz szükséges. Egy ilyen előadás két részből áll: negyedóra-húsz perc a játékidő, amit utána egy foglalkozás követ – ebben a gyerekek lehetőséget kapnak arra, hogy az előadás díszletében, kellékeivel játsszanak – e két rész kétféle tudást vár el a színészekről, és ettől eleinte előfordul, hogy meg is ijednek. De itt is az a legfontosabb, hogy a játéknak igazának kell lennie: nem kell közben gügyögni, nem kell lefelé játszani, nem kell didaktikusan szájba rágni.

R: A tableteken, telefonokon való interaktív játék legtöbbször megelőzi a gyerekek életében az első színházi élményt. Miként befolyásolja ez, hogy hogyan kapcsolódnak egy-egy előadáshoz?

KR: Ez nem csak a babaszínházban kérdés, hanem az idősebb korosztályoknál is. Miközben persze a babaszínházi előadások is a jelenre reflektálnak, arra, hogy mi történik ma a gyerekekkel és szüleikkel. Megváltozott az életünk ritmusa, és emiatt nem játszhatunk úgy, ahogyan tíz évvel ezelőtt. Nem, minthogyha kiszolgálni kéne a közönséget, hiszen a tablet, a tévé, a számítógép önmagába záruló univerzum, nincs kiterjedése, míg a színházban együtt vagyunk. Én különben nem ellenzem a tableten való játékot – nyilván ebben is a helyes arányok megtalálása lenne a cél, de azt a közösségi élményt, amit a színház nyújt a gyerekek számára, nem tudja pótolni.

R: Urszinyi Ádámot a *Ki lakik az asztal alatt?* című új csecsemőszínházi előadásokban láthatta először a közönség a Vaskakas Bábszínházban, Bánky Sárának ez a harmadik előadása nálatok. Más művészek pedig, így Bora Levente, Markó Róbert, Markó-Valentyik Anna, Nagy Petra az idei évadtól már nem társulati tagok. Mesélsz kicsit erről a váltásról?

KR: Nagyon nehéz, mert nagyon ragaszkodtam azokhoz a társulati tagokhoz, akik most úgy döntöttek, elmennek – szeretem is őket. Közben pedig megértem, hogy valami másra vágynak, még akkor is, ha engem nagyon megviselt a dolog. Ez egy világbjánok társulat volt, de színházigazgatóként az a feladatom, hogy felépítsek egy másikat. Bánky Sára és Urszinyi Ádám mellett csatlakozott hozzánk még Dunai Júlia is – tehát összesen három új színésszel bővült most a Vaskakas társulata. A többiek pedig visszajárnak bizonyos előadásokba vendégként. Aki vaskakasos volt, az nem szűnik meg annak lenni – az én szívemben legalábbis.

Szerző: Puskás Panni

Gyigymóka története – Kisalföld

KICSIKNEK ÉS ÖRÖKIFJAKNAK

Meglestük a Vaskakas Bábszínház új premierjét

Szilvakék egyenruhában, a dallamok hátán három mesével érkezik az Elvarázsolt Tűzoltó Zenekar egyenesen a Vaskakas Bábszínházba. Gyigymóka bohókás története in keresztül mutatja be a mindenki in élő tiszta ártatlanságot.

A színészi játék és a kesztyűbábok varázsa egyesül a Vaskakas Bábszínház legújabb Gyigymóka története című darabjában, melyet vasárnapról láthat a kis- és nagyközönség.

A szöveggönyvet Markó Róbert írta a Kossuth-díjas Mészöly Miklós műveit, valamint a József Attila- és Kossuth-díjas Tandori Dezső versét felhasználásával. A darabot Bartal Kiss Rita rendezte.

– Eddig csak kevés tapasztalatom volt bábokkal, így rengeteg kihívást tartogatott számomra ez az előadás. Kesztyűbábok esetén viszonylag kis fejjel, testtel kell kifejezni mindent, amihez nagyon finom mozdulatok kellenek. Emellett mivel nem parván mögött vagyunk a testünkkel és a mozdulatainkkal is játszunk kell. De egyben ez a szépség is ebben a műfajban – mondta el Urszinyi Ádám, aki többek közt a kelekótya cintányéros alakítja, aki nem melleleg gitáron játszik.

Dunai Júlia a mindig szomorú fuvolás bőrébe bújik, aki ukulelét penget.

– Gyigymóka igazából mindannyiunkban benne van. Ez az álomszerű tisztaság bennünk él. A kesztyű bábok sokféle játéka, és néha szürrealistássá is kapcsolódik ehhez. Néha hosszú lábuk és karjuk van, máskor ici-picik. De ez a fajta sokszínűség nagy pontosságot is kíván, ezért rendkívül nehéz műfaj. Ráadásul egyikünk sem hivatásos zenész, így a hangszeres részek, külön gyakorlást és odafigyelést igényeltek.

Győr, 2023. március 30.

Kocsis Rozi

Kocsis
igazgató

Rozi

